



Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 14. kesäkuuta 2023
(OR. en)

10665/23

POLCOM 118
USA 40

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	14. kesäkuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 327 final
Asia:	Suositus NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI luvan antamisesta aloittaa Amerikan yhdysvaltojen kanssa neuvottelut kriittisten mineraalien kansainvälisten toimitusketjujen vahvistamista koskevasta sopimuksesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 327 final.

Liite: COM(2023) 327 final

Bryssel 14.6.2023
COM(2023) 327 final

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

luvan antamisesta aloittaa Amerikan yhdysvaltojen kanssa neuvottelut kriittisten mineraalien kansainvälisten toimitusketjujen vahvistamista koskevasta sopimuksesta

PERUSTELUT

1. SUOSITUKSEN TAUSTA

1.1. Suosituksen perustelut ja tavoitteet

Amerikan yhdysvallat, jäljempänä 'Yhdysvallat', hyväksyi 16. elokuuta 2022 inflaation alentamista koskevan lain (Inflation Reduction Act), jäljempänä 'IRA-laki'¹, jolla muutetaan Yhdysvaltojen verolain 30D pykälää, jäljempänä 'puhtaiden ajoneuvojen hyvitysjärjestelmä'. Kyseessä on tuki vaatimukset täyttävien akku- tai polttokennokäyttöisten ajoneuvojen hankintaan sellaisen verohyvityksen muodossa, jonka arvo on enintään 7 500 Yhdysvaltain dollaria ajoneuvoa kohti.

Tuen enimmäismäärän saaminen edellyttää muun muassa, että ajoneuvossa on akku, jossa sellaisten kriittisten mineraalien vähimmäisosuus on 40 prosenttia (50 prosenttia vuodesta 2024, 60 prosenttia vuodesta 2025, 70 prosenttia vuodesta 2026 ja 80 prosenttia vuodesta 2027), jotka on

- (1) louhittu ja jalostettu Yhdysvalloissa tai maassa, jonka kanssa Yhdysvalloilla on voimassa oleva vapaakauppasopimus; tai
- (2) kierrätetty Pohjois-Amerikassa.

Puhtaiden ajoneuvojen hyvitysjärjestelmässä jätetään näin ollen yhä useammin Yhdysvaltojen toimitusketjujen ulkopuolelle EU:sta peräisin olevat kriittiset mineraalit ja ajoneuvojen akkuihin tarkoitetut jalostetut materiaalit. Tämä poikkeaa kriittisten mineraalien ja jalostettujen materiaalien tuonnista Yhdysvaltojen vapaakauppasopimuskumppaneista, kuten Chilestä ja Koreasta, tai Japanista, jonka kanssa Yhdysvallat teki kriittisiä mineraaleja koskevan sopimuksen 28. maaliskuuta 2023. Tämä vaikuttaa kielteisesti EU:n vientimahdollisuuksiin Yhdysvaltoihin.

Puheenjohtaja von der Leyen ja presidentti Biden antoivat 10. maaliskuuta 2023 yhteisen julkilausuman, jossa he ilmoittivat aikovansa aloittaa neuvottelut EU:n ja Yhdysvaltojen välisestä kohdennetusta kriittisiä mineraaleja koskevasta sopimuksesta, jäljempänä 'CMA-sopimus'², sen varmistamiseksi, että EU:ssa louhittuja tai jalostettuja mineraaleja voitaisiin käyttää puhtaiden ajoneuvojen hyvitysjärjestelmässä tukeen oikeutetuissa ajoneuvoissa. Yhdysvallat on tehnyt selväksi, että CMA-sopimuksen tekeminen on tarpeen, jotta EU:lle voidaan myöntää Yhdysvaltojen vapaakauppasopimuskumppaneita vastaava asema puhtaiden ajoneuvojen hyvitysjärjestelmää silmällä pitäen.

Vuonna 2022 EU vei Yhdysvaltoihin 8,3 miljardin euron edestä kriittisiä mineraaleja, mikä on 16,3 prosenttia EU:n näiden hyödykkeiden kokonaisviennistä.

Sen lisäksi, että EU ja Yhdysvallat käsittelevät näitä kysymyksiä IRA-lain puitteissa, ne ottaisivat CMA-sopimuksella uuden askeleen syventääkseen laajempia taloussuhteitaan ja auttaakseen rakentamaan kestäviä ja selviytymiskykyisiä kansainvälisiä toimitusketjuja aloilla, jotka ovat keskeisiä nettonollasiirtymien ja turvallisuuden kannalta, mukaan lukien ilmailu- ja avaruusala ja puolustus.

Yhdysvallat toimitti CMA-ehdotuksen Euroopan komissiolle, jäljempänä 'komissio', 10. maaliskuuta. Komissio toimitti tämän ehdotuksen Euroopan unionin neuvostolle, jäljempänä 'neuvosto', ja Euroopan parlamentille 21. maaliskuuta 2023.

¹ PL 117-169, H.R.5376 – Inflaation alentamista koskeva laki vuodelta 2022.

² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_23_1613

1.2. Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

CMA-sopimusta koskevat neuvottelut ja sopimuksen tekeminen ovat yhdenmukaisia EU:n yleisen kauppapolitiikan kanssa, sillä ne auttaisivat lisäämään EU:n ja Yhdysvaltojen välistä kauppaa ja investointeja ja vähentäisivät EU:n ja Yhdysvaltojen välisten uusien kauppapoliittisten jännitteiden riskiä. Tämä kaksitahoinen tavoite on täysin yhdenmukainen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU-sopimuksen) kanssa, jonka mukaan EU:n tulisi kannustaa kaikkien maiden yhdentymistä maailmantalouteen, muun muassa poistamalla asteittain kansainvälisen kaupan esteitä³. Se on myös linjassa EU:n ja Yhdysvaltojen strategisen kumppanuuden luonteen kanssa, siten kuin se vahvistettiin EU:n ja Yhdysvaltojen viimeisimmän huippukokouksen 15. kesäkuuta 2021 annetussa julkilausumassa⁴, sekä kauppaja- ja teknologianeuvoston positiivisen talousohjelman kanssa, joka on esitetty sen lokakuussa 2021⁵, toukokuussa 2022⁶, joulukuussa 2022⁷ ja toukokuussa 2023⁸ antamissa yhteisissä julkilausumissa.

1.3. Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa

Suositus on yhdenmukainen unionin muiden politiikkojen kanssa.

Komissio pyrkii 16. maaliskuuta 2023 antamassaan ehdotuksessa kriittisiä raaka-aineita koskevaksi säädökseksi⁹ tehostamaan yhteistyötään kolmansien maiden kanssa edistämällä kestäviä investointeja kriittisten raaka-aineiden arvoketjuihin ja muihin komponentteihin arvoketjun myöhemmissä vaiheissa ja muuttamalla taloudelliset mahdollisuudet molempia osapuolia hyödyttäväksi realiteeteiksi. Raaka-aineiden arvoketjuja koskevien strategisten kumppanuuksien luominen esimerkiksi CMA-sopimuksen avulla on tärkeä väline tällaisen yhteistyön tehostamisessa.

Tämä suositus on yhdenmukainen ehdotetun nettonollateollisuutta koskevan säädöksen¹⁰ kanssa. Sillä pyritään lisäämään keskeisten hiilineutraalien eli nettopäästöttömien teknologioiden valmistusta EU:ssa, jotta voidaan varmistaa turvatut, kestävät ja kilpailukykyiset puhtaan energian toimitukset EU:n ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamiseksi.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

2.1. Oikeusperusta

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 218 artiklan 3 ja 4 kohta.

³ SEU-sopimuksen 21 artiklan 2 kohdan e alakohhta.

⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/50758/eu-us-summit-joint-statement-15-june-final-final.pdf>

⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/STATEMENT_21_4951

⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_22_7516

⁷ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_22_7516

⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_23_2992

⁹ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi puitteiden vahvistamisesta kriittisten raaka-aineiden turvatun ja kestävä tarjonnan varmistamiseksi ("kriittisiä raaka-aineita koskeva säädös") – ks. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/IP_23_1661.

¹⁰ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan nettonollateknologiatuotteiden valmistusekosysteemiä vahvistavasta toimenpidekehiksestä ("nettonollateollisuutta koskeva säädös") – ks. https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/net-zero-industry-act_en.

2.2. Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

SEU-sopimuksen 5 artiklan 3 kohdan mukaan toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta EU:n yksinomaisen toimivallan piiriin kuuluvilla aloilla. Näiden neuvottelujen tuloksena syntyvän sopimuksen todennäköinen aineellinen oikeusperusta on yhteinen kauppapolitiikka, joka kuuluu SEUT-sopimuksen 3 artiklassa lueteltuihin unionin yksinomaiseen toimivaltaan kuuluviin aloihin. Tähän politiikkaan kuuluu kauppasopimuksista neuvotteleva SEUT-sopimuksen 207 artiklan mukaisesti.

2.3. Suhteellisuusperiaate

Komission suositus on suhteellisuusperiaatteen mukainen, ja se on tarpeen, kun otetaan huomioon EU:n tavoite varmistaa, että EU:sta peräisin olevia kriittisiä mineraaleja ja sähköajoneuvojen akkuihin tarkoitettuja jalostettuja materiaaleja ei syrjitä vaan niiden katsotaan puhtaiden ajoneuvojen hyvitysjärjestelmää sovellettaessa olevan peräisin ”*maasta, jonka kanssa Yhdysvalloilla on voimassa oleva vapaakauppasopimus*”.

2.4. Toimintatavan valinta

Neuvoston päätös.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

3.1. Jälkiarviointit/toimivuustarkastukset

Ei sovelleta.

3.2. Jälkiarviointit/toimivuustarkastukset

Ei sovelleta.

3.3. Sidosryhmien kuuleminen

Asiaankuuluvia sidosryhmiä on kuultu niistä mahdollisista hyödyistä, joita saataisiin varmistamalla, että EU:sta peräisin olevien kriittisten mineraalien ja jalostettujen materiaalien katsotaan puhtaiden ajoneuvojen hyvitysjärjestelmää sovellettaessa olevan peräisin ”*maasta, jonka kanssa Yhdysvalloilla on voimassa oleva vapaakauppasopimus*”. On järjestetty useita kuulemisia ja kansalaisyhteiskunnan vuoropuhelukokouksia. Tämän ohella Euroopan parlamentissa ja EU:n jäsenvaltioissa on käyty julkisia keskusteluja.

3.4. Vaikutustenarviointi

On poliittisesti välttämätöntä edetä nopeasti EU:n ja Yhdysvaltojen välisten kauppapoliittisten jännitteiden vähentämiseksi tai välttämiseksi IRA-lain antamisen jälkimainingeissa ja sen varmistamiseksi, että EU:ssa louhitut tai jalostetut mineraalit otetaan huomioon IRA-lain ja sen täytäntöönpanotoimenpiteiden mukaisissa puhtaiden ajoneuvojen verohyvityksissä, joten virallisesta vaikutustenarviointimenettelystä on luovuttu.

3.5. Perusoikeudet

Suositus on yhdenmukainen EU:n perussopimusten ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan kanssa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

CMA-sopimus ei vaikuta EU:n talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

5.1. Menettelyseikat

Komissio neuvottelee EU:n puolesta EU:n ja Yhdysvaltojen välillä tehtävästä sopimuksesta. SEUT-sopimuksen 218 artiklan 4 kohdan mukaisesti ehdotetaan, että neuvosto nimeää kauppapoliittisen komitean komiteaksi, jota on kuultava neuvottelujen aikana.

Euroopan parlamentille tiedotetaan kaikista menettelyn vaiheista SEUT-sopimuksen 218 artiklan 10 kohdan mukaisesti.

Komissio julkaisee tämän suosituksen liitteineen välittömästi suosituksen hyväksymisen jälkeen.

Komissio suosittelee, että neuvosto julkaisee neuvotteluohjeet heti niiden hyväksymisen jälkeen.

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

luvan antamisesta aloittaa Amerikan yhdysvaltojen kanssa neuvottelut kriittisten mineraalien kansainvälisten toimitusketjujen vahvistamista koskevasta sopimuksesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 218 artiklan 3 ja 4 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Annetaan komissiolle lupa aloittaa neuvottelut Euroopan unionin puolesta Amerikan yhdysvaltojen kanssa kriittisten mineraalien kansainvälisten toimitusketjujen vahvistamista koskevasta Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välisestä sopimuksesta.

2 artikla

Neuvottelut käydään liitteenä olevien neuvoston neuvotteluohjeiden mukaisesti.

3 artikla

Komissio käy neuvottelut [neuvosto lisää erityiskomitean nimen] kuullen.

4 artikla

Tämä päätös ja sen liite julkaistaan välittömästi sen jälkeen kun ne on hyväksytty.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*